

открытие, - каждый из которых требует своего образа мышления. Креативный менеджмент различает рациональное, творческое, изобретательское и интуитивное принятие решений. Креативное принятие решений требует использования моделей принятия решений из области теории поведения потребителей, анализа факторов, влияющих на выбор классов и типов принятия решений в системе управления.

Межличностные факторы характеризуют взаимоотношения в коллективе на работе и вне ее. Организационные факторы, влияющие на выбор управленческих решений, включают формальные и неформальные аспекты корпоративной культуры (в том числе предписывающие и обязательные правила и нормы поведения сотрудников в процессе разработки и принятия решений), стандарты разработки и принятия управленческих решений, корпоративную социальную и экологическую политику. Факторы внешней среды включают в себя влияние политической, экономической, законодательной, правовой и технологической среды на процесс принятия управленческих решений.

Концепция управления творческим потенциалом предприятия базируется на общей теории менеджмента, но акцентирует внимание субъекта управления на вопросах использования творческого потенциала всех сотрудников при разработке и принятии ими творческих потенциалов, принятии управленческих решений, повышении квалификации сотрудников, творческом мышлении и принятии решений в процессе управления сосредоточить внимание на вопросах внедрения современных методов творческого мышления и принятия решений в управленческие процессы, создания творческой атмосферы в коллективах и стимулирования развития процессов самореализации и личностного развития сотрудников.

Креативный потенциал предприятия можно определить как способность предприятия принимать и реализовывать креативные управленческие решения, способствующие достижению корпоративных целей и формирующие уникальные конкурентные преимущества за счет использования собственных и привлеченных ресурсов.

Следует подчеркнуть, что творческий потенциал предприятия — это не просто сумма творческого потенциала его сотрудников. Его использование характеризуется синергией между реализацией творческого потенциала сотрудников и использованием организационных и экономических механизмов развития этого потенциала.

Управление творческим потенциалом в конкретной экономике требует регулярного анализа творческого потенциала предприятия, планирования мероприятий по реализации и развитию этого потенциала, соответствующего управления и оценки эффективности использования творческого потенциала предприятия.

Литература

1. [<https://cyberleninka.ru/article/n/razvitie-kreativnosti-personala-kak-element-povysheniya-stoimosti-predpriyatiya>]
2. [<https://ekonomika.snauka.ru/2016/05/11463>]

Шаймерденова С.К., 1 курс («Ә.Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті») Ғылыми жетекші – э.ғ.м., аға оқытушы Шаймерденова Р.Т.

ҚҰРЫЛЫС САЛАСЫНДАҒЫ МЕНЕДЖМЕНТТІҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

Дамыған елдердегі жерасты құрылысы менеджменттің қазіргі деңгейіне және келісімшарттың ұйымдастырушылық схемасына сүйенеді, ол объектіні жобалау мерзімінде, сметалық құн шеңберінде және еңбек қауіпсіздігі мен жұмыс сапасы бойынша ең қатаң талаптарды сақтай отырып пайдалануға беруді қамтамасыз етуі керек.

Менеджмент теориясы – бұл динамикалық дамып келе жатқан ғылым, ол көбінесе нарықтық экономикадағы өзгерістерге, макроэкономикалық процестерге, сондай-ақ белгілі

бір басқару объектісінің ерекшелігіне байланысты. Экономиканың құрылыс секторындағы менеджменттің ерекше ерекшеліктерін анықтауда келесі аспектілерді бөліп көрсетуге болады:

Дайын түрдегі құрылыс өнімдері оны өндірудің жоғары бір реттік шығындарымен және капитал сыйымдылығымен ерекшеленеді. Басқаша айтқанда, құрылыс өнімдері әрдайым сыртқы инвестицияларды қажет етеді және оны құру тек кәсіпорынның капиталы есебінен мүмкін емес, ал экономикалық қызметтің басқа салаларында (экономиканың бастапқы, қайталама және үшінші секторларында) ақшамен толық өзін-өзі қамтамасыз ету орын алады. Инвестицияларды тарту жолында бірнеше нұсқалар бар – компания өз бетінше қарыз алады немесе инвестор (тапсырыс беруші) басқа қызмет саласының үшінші тарап компаниясы болады (мұндағы мақсат-өзінің негізгі өндірістік қорларының жұмыс істеуі) немесе жеке тұлғалар ұжымдық инвестор (тапсырыс беруші) болады (әдетте, олардың ақшасы үлестік құрылыс үшін бір компанияда жиналады). Жоғарыда аталған жағдайларда, әрине, табыс деңгейіне тапсырыс берушінің адалдығы, капитал нарығы, оның тұрақтылығы және т.б. әсер етеді [1]. Мұнда кәсіпорынның сыртқы компоненттерімен байланысты тұрақсыздық айқын көрінеді.

Құрылыс өнімдері өндірістік процестердің күрделі әртүрлілігімен, материал сыйымдылығымен және өндірістің ұзақ циклімен сипатталады.

Жоғарыда айтылғандарға байланысты бастапқы өнімнің құны іргелі емес, керісінше, базалық құны конструкцияларға, материалдарға және күрделі технологиялық процеске байланысты. Мұнда сыртқы экономика мен жеткізушілердің тікелей өзара тәуелділігі айқын көрінеді және нәтижесінде тәуекелдің жоғары дәрежесі пайда болады. Өндірістік циклдардың көп операциялылығы, көлемдік өлшемдері және дайын құрылыс өнімдерінің ауыр салмағы өндірісте қымбат тұратын күрделі техниканы пайдалануды білдіреді, демек, бұл техниканы сырттан, атап айтқанда лизинг немесе жалдау шарттарының көмегімен тарту қажеттілігі туындайды. Сондықтан да өз иелігінде сатып алу емес, дәл осы әдісті қолдану дәлелденеді [2].

Жоғарыда айтылғандай, өнімдер өте массивті, көлемді, сондықтан олар орнатылған жерде қолданылады. Демек, құрылыс кәсіпорнында іс жүзінде көптеген нысандар жоқ. Әрқайсысының орындау және әртүрлі жерлерде болу тәсілі бойынша ерекше қасиеттері бар. Сондықтан, компанияның негізгі факторлары икемді болуы керек – еңбек критерийлері, өндіріс құралдары және еңбек объектілері бойынша. Қаражатты байланыстыру толық меншік құқығымен өндіріс тиімсіз және негізсіз қымбат, өйткені барлық құрылыс техникасының ерекшелігі және оны құрылыс өнімдерінің ұзақ өндірістік циклі кезінде сирек қолдану.

Жоғарыда айтылғандардан «өзгермелі құрылымы» бар құрылыс кәсіпорнының тұрақты технологиялық процесі мен өндірісінің тұрақты факторлары қазіргі уақытта да, болашақта да бизнестегі сәттіліктің өзара байланысты факторлары болып табылады және оны тек тиімді басқару шешімдері мен саланың ерекшеліктерін терең білу қамтамасыз ете алады деп қорытынды жасауға болады.

Менеджмент жерасты құрылысы процесі мен стратегиясының барлық кезеңдерінде жүргізіледі және жоғары техникалық және экономикалық деңгейдегі шешімдерді анықтау арқылы жерасты құрылысы процесінің экономикалық тиімділігіне кепілдік береді, бұл жерасты құрылысында шығындардың төмендеуіне және жерасты объектілері мен олардың жобалық шешімдерінің қасиеттерін анықтау және бағалау негізінде жерасты кеңістігін игеру мәселесін шешуге кепілдік береді [3].

Әдебиеттер

1. Травкина В.А. Управление затратами на предприятиях строительной сферы // Вестник науки и образования, 2018. Т. 1. № 2 (38).
2. Бузырев, В. В. Управление качеством в строительстве: учеб. пособие для прикладного бакалавриата / В. В. Бузырев, М. Н. Юденко; под общ. ред. М. Н. Юденко. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Изд-во Юрайт, 2019.
3. Брасс, А. А. Менеджмент. Основные понятия. Функции. Методы. Виды: учеб. пособие / А. А. Брасс. – Минск: Мисанта, 2018.